

## Zpráva z konference k 50. výročí založení České pedagogické společnosti

V roce 2014 uplynulo padesát let od založení České pedagogické společnosti. Při této příležitosti byla 18. listopadu 2014 uspořádána slavnostní konference nazvaná *Organizace vědeckého života v pedagogice*. Shromáždění hostila Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, neboť nejstarší česká (československá) vědecká společnost sdružující učitele a badatele ve vědách o výchově byla založena v našem hlavním městě. Ačkoli je dnes sídlem České pedagogické společnosti Brno, Praha vždy ráda její členy a sympatizanty uvítá, jak ve svém zahajovacím projevu uvedla děkanka pražské fakulty doc. Radka Wildová, která převzala nad konferencí záštitu. Tu poskytl také předseda Rady vědeckých společností České republiky doc. Lubomír Hrouda. Pozdravné projevy přednesli či zaslali významní členové České pedagogické společnosti v čele s předsedou doc. Tomášem Čechem. Písemný pozdrav zaslal konferenci i předseda Slovenské pedagogické společnosti prof. Ladislav Macháček, kterému vážná choroba znemožnila plánovanou osobní účast. Zahájení konference se zúčastnil též vedoucí redaktor *Pedagogické orientace* doc. Tomáš Janík, který symbolicky předal monotematické číslo věnované předškolní pedagogice doc. Evě Opravilové, které bylo u příležitosti jejího životního jubilea připsáno. Slavnostní atmosféru konference umocnilo vystoupení studentů katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Cíl konference – připomenout důležité výročí a upozornit na význam vědeckého setkávání pro naši pedagogickou komunitu – byl bezesporu naplněn. Stalo se tak především díky vyžádaným referátům předních osobností české pedagogiky. S příspěvkem o profesionalizaci učitelů prvního stupně v letech 1945 až 1989 vystoupila doc. Jana Uhlířová, o počátcích Československé pedagogické společnosti zasvěceně hovořila jedna z jejích zakladatelek doc. Eva Opravilová. Příspěvek *Pedagogika zúženého pohledu versus pedagogika starosti o člověka* proslovil prof. Zdeněk Helus. Vážné důvody znemožnily osobní účast na plenárním jednání prof. Elišce Walterové a dr. Janě Kohnové – jejich referáty o proměně oborové komunity pedagogických věd, resp. o studentech a vědě v 60. letech minulého století budou, stejně jako výše uvedené příspěvky, publikovány v jubilejním sborníku.

V rámci konference proběhlo jednání Hlavního výboru České pedagogické společnosti, na kterém bylo rozhodnuto o udělení čestného členství třem významným osobnostem pedagogické vědy – doc. Zlatici Bakošové,

doc. Janě Uhlířové a doc. Růženě Váňové. Všechny tři jmenované poctily konferenci svou návštěvou a krátce ke shromáždění promluvily. Po bloku plenárních referátů a slavnostním vyhlášení nových čestných členů následovala panelová diskuse na téma Česká pedagogická věda dříve a dnes, kterou moderoval doc. Tomáš Čech. Účastnili se jí prof. Jan Průcha, prof. Zdeněk Helus, doc. Eva Opravilová a doc. Jana Uhlířová. Panelová diskuse vzbudila velký zájem publika a spontánně přešla v neformální společenské posezení. Konferenci navštívily desítky členů České pedagogické společnosti, vč. řady čestných členů a pamětníků jejích počátků. Přišli ale také studenti magisterského a doktorského studia, pro které byla akce zajímavou příležitostí k neformálnímu setkání s čelnými představiteli české i slovenské pedagogické vědy.

Konference završila dlouhou řadu počinů, kterými si Česká pedagogická společnost v průběhu celého roku 2014 připomínala své padesáté výročí. Patřila mezi ně i série rozhovorů s pamětníky, jejichž reflexe se stane součástí připravovaného sborníku. Závěrem je třeba konstatovat, že Česká pedagogická společnost v roce svého jubilea přesvědčivě potvrdila své nezastupitelné místo v našem vědeckém prostoru.

*Michal Zvírotsky  
Univerzita Karlova v Praze,  
Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky*

---

Dvořáčková, J., Pabian, P., Smith, S., Stöckelová, T., Šima, K., Virtová, T. (2014). *Politika a každodennost na českých vysokých školách: Etnografické pohledy na vzdělávání a výzkum*. Praha: SLON.

Kniha je výstupem týmového etnografického výzkumu, který autorky a autoři prováděli v letech 2011–2013 na pěti katedrách českých vysokých škol, včetně jedné školy soukromé. Narušuje řadu zažitých představ o českých vysokých školách, především tu, podle které není vůbec možné realizovat kvalitní vysokoškolské vzdělávání a kvalitní výzkum při vysokém počtu studujících. Jednotlivé kapitoly se věnují klíčovým otázkám vysokého školství: podobám učení a výuky v podmínkách masifikace; flexibilitě a prekarizaci profesních drah vyučujících a výzkumníků; povaze a organizaci vědění vytvářeného a reprodukováného na akademické půdě; rozdílu a napětím mezi profesně a akademicky zaměřeným vzděláváním; a otázkou kvality vysokého školství. Předmluvou přispěl Stanislav Štech a knihu uzavírá rozhovor s Jiřím Nantlem o možných praktických dopadech výzkumu na naše vysoké školství.